

Hanna Sarkkinen vas

Lakialoite laiksi arvonlisäverolain 85 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan arvonlisäverolain muuttamista kuukautis- ja inkontinenssisuojien siirtämiseksi yleisestä 24 %:n arvonlisäverokannasta alennettuun 10 %:n arvonlisäverokantaan.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Kuukautissuojat ja inkontinenssisuojat ovat välttämättömiä hygieni- ja terveystarvikkeita, joita voidaan perustellusti pitää alennettuun arvonlisäveroon kuuluvina farmakologisina tuotteina.

Kuukautissuojien hankinnasta kertyy naisille vuosikymmenten aikana merkittäviä sukupuolisdonnaisia kustannuksia. Inkontinenssisuojat puolestaan ovat monille terveysongelmista kärsiville ja ikääntyneille terveydentilan heikentymisen johdosta välttämättömiä elämää helpottavia hygieni- ja terveystarvikkeita, joista kuitenkin muodostuu merkittäviä kuluja. Synnytykset lisäävät naisilla kuukautis- ja inkontinenssisuojien tarvetta.

Kuukautis- ja inkontinenssisuojat kuuluvat tällä hetkellä normaaliin 24 %:n arvonlisäveron piiriin. Näitä tuotteita voi kuitenkin verrata apteekeissa myytäviin terveystuotteisiin, joiden arvonlisävero on 10 %. Kuukautis- ja inkontinenssisuojien arvonlisävero tulisiikin alentaa kymmeneen prosenttiin. Tämä helpottaisi näiden välttämättömien tarvikkeiden hankintaa ja tasoittaisi kuukautissuojista nimenomaan naisille kohdistuvaa erityistä kulurasitetta.

On tärkeää, että alennettu verokanta koskisi kertakäyttöisten terveyssiteiden, tamponien ja pikkuhousunsuojien lisäksi myös pestävistä materiaaleista valmistettuja suojia ja kuukautiskuppeja. Pestävistä materiaaleista valmistetut suojat ovat ympäristöystävällisempiä kuin kertakäyttöiset, ja ne soveltuvat ominaisuuksiensa puolesta toisille paremmin kuin kertakäyttöiset tuotteet. Vaikka keustosuojien hankintahinta on korkeampi, tulee niiden elinkaarikustannus kuitenkin yleensä kertakäyttötuotteita halvemmaksi.

Kansainvälinen vertailu

EU-direktiivi mahdollistaa kuukautis- ja inkontinenssisuojien verottamisen alennetussa farmakologisten tuotteiden kategoriassa. Suojat on siirretty alennettuun arvonlisäverokantaan ainakin Ranskassa ja Isossa-Britanniassa. Keskustelu kuitenkin jatkuu, jotta kuukautissuojat voitaisiin

Lakialoite LA 2/2017 vp

vapauttaa EU:ssa kokonaan arvonlisäverosta. Yhdysvalloissa New Yorkin osavaltiossa kuukautissuojien arvonlisävero on poistettu kokonaan. Myös Australiassa ja Kanadassa käydään keskustelua kuukautissuojien verotuksesta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaikutukset

Kuukautissuojien ja inkontinenssisuojien siirto alennettuun arvonlisäverokantaan parantaisi sukupuolten välistä tasa-arvoa, kun kuukautissuojien hinnan laskiessa naisille ja tytöille kohdistuva kustannusrasite pienentyisi. Ikääntyvien ihmisten ja pidätysongelmia aiheuttavista sairauksista kärsivien henkilöiden taloudellista tilannetta helpottaisi inkontinenssisuojien hinnan alentuminen arvonlisäveron laskun myötä.

Taloudelliset vaikutukset

Kuukautissuojien aiheuttamat kulut vaihtelevat suuresti, sillä jokaisen tarve suojiille on henkilökohtainen ja vaihtelee elämän aikana. Keskimäärin kuukautissuojia tarvitaan aiempaa enemmän, sillä kuukautiset alkavat aiemmin ja jatkuvat pidempään ja raskauksia on vähemmän. Kuukautissuojien hinnan alentuminen helpottaisi naisten taloudellista asemaa. Kuukautissuojiin voi arvioida kuluvan naisen elämän aikana tuhansia euroja, ja inkontinenssisuojista yksilöille koituvat kustannukset voivat olla vielä merkittävämpiä. Inkontinenssisuojien hinnan alentuminen helpottaisi erityisesti ikääntyneiden taloutta. Veron alentamisen jälkeenkin suojusta kertyvä kustannus yksilöille olisi edelleen suuri, mutta kuitenkin nykyistä alhaisempi. Verotuloihin kuukautis- ja inkontinenssisuojien siirto alennettuun arvonlisäveroluokkaan aiheuttaisi menestystä, veromenetyksen suuruus ei kuitenkaan valtiontalouden mittakaavassa olisi kovin suuri.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

arvonlisäverolain 85 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään arvonlisäverolain (1501/1993) 85 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1202/2011, 492/2012 ja 706/2012, uusi 6 a kohta seuraavasti:

85 a §

Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisö Hankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 10 prosenttia veron perusteesta:

6 a) kuukautis- ja inkontinenssisuojat;

Lakialoite LA 2/2017 vp

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 1.2.2017

Hanna Sarkkinen vas